

Indicadors econòmics de Menorca 2004: els serveis*.

Alfons Méndez Vidal
Economista i membre de l'IME

*Aquest article d'actualitat econòmica fou escrit per a l'OBSAM en la primavera de 2005

Les dades de l'afiliació a la Seguretat social (mitjana anual) ens indiquen que s'ha produït una reducció molt notable del ritme de creixement de l'ocupació d'aquest sector: d'un increment del 4,2% entre 2003 i 2002 s'ha passat a l'1,7% entre 2004 i 2003. Aquesta disminució és generalitzada en pràcticament totes les branques d'activitat, i especialment marcada en el comerç i serveis no adreçats al mercat. És especialment remarcable el comportament de l'hoteleria que constitueix l'únic sector que veu reduir el seu nombre d'afiliats: -1,3% en 2003 i -3,7% en 2004. D'altra banda, cal destacar que els dos sectors amb un comportament més positiu són, a l'igual que l'any anterior, els menys lligats a la conjuntura turística: els altres serveis de mercat (5%), que són serveis generalistes que s'adrecen al conjunt de la població i els serveis no comercialitzats a través del mercat (bàsicament administració pública, educació i sanitat), amb un 4,8%.

Afiliació a la Seguretat social del sector serveis a Menorca			
<i>Taxes de creixement</i>	<i>% 03/02</i>	<i>% 04/03</i>	<i>% s. Total</i>
Total Serveis	4,2%	1,7%	100,0%
Comerç	5,2%	1,9%	31,2%
Hoteleria	-1,3%	-3,7%	23,0%
Transports	4,7%	2,3%	6,9%
Altres serveis mercat	4,4%	5,0%	16,3%
Serveis no mercat	9,3%	4,8%	22,5%

Font: Elaboració pròpia a partir de Tresoreria S.S.

Per trimestres, s'observa que l'any 2003 va finalitzar amb taxes negatives de creixement en relació amb el darrer trimestre de l'any anterior (-0,6%) i que en 2004 la pitjor evolució s'ha donat en el segon i tercer trimestres, en els quals l'afiliació s'ha estancat. El darrer trimestre de l'any, en canvi, ha estat el més positiu (3,9%), amb una recuperació de tots els sectors.

Aquesta retallada del creixement és un fenomen general en totes les branques de producció, però especialment marcat en l'hoteleria que, a més, és l'única que en el tercer trimestre empitjora els seus resultats (-6,3%) respecte al segon (-3,5%), la qual cosa revela que la temporada turística ha estat especialment dolenta; l'afiliació del darrer trimestre d'aquest sector, tot i que també ha disminuït sensiblement (-4,2%), es recupera, i, a més a més, millora en molt el resultat del darrer trimestre de l'any anterior (-28,5%).

Pel que fa al comerç, el seu creixement s'ha anat reduint des de l'excel·lent darrer trimestre de 2003 (7,7%) fins a l'estancament del segon trimestre (-0,1%), per anar agafant pols en els dos següents, amb creixements de l'1,8% i 3,7%, respectivament. Els sectors del transport i altres serveis de mercat han tingut una evolució similar, i fins i tot han finalitzat l'any amb taxes de creixement superiors a les de l'any anterior (5,7% i 7,8%, respectivament), i per tant, les seves perspectives són més optimistes. La branca d'activitat amb una evolució més positiva és la dels serveis no adreçats al mercat, tot i que ha finalitzat l'any amb creixement elevat, però netament inferior al de l'any anterior (7,4% en 2004 per 16,7% en 2003), per la qual cosa cal preveure una relativa moderació en 2005.

Afiliació a la Seguretat social dels serveis per trimestres. Taxes de creixement							
<i>Any</i>	<i>Període</i>	Total	<i>Comerç</i>	<i>Hoteleria</i>	<i>Transports</i>	<i>Alt. Mercat</i>	<i>No mercat</i>
2003	4rt. Trimestre	-0,6%	7,7%	-28,5%	2,8%	6,8%	16,7%
2004	1er. Trimestre	4,3%	2,8%	5,5%	3,5%	6,8%	4,2%
	2on. Trimestre	-0,1%	-0,1%	-3,5%	-0,3%	2,8%	2,2%
	3r. Trimestre	0,2%	1,8%	-6,3%	1,3%	3,7%	5,6%
	4rt. Trimestre	3,9%	3,7%	-4,2%	5,7%	7,8%	7,4%

Font: Elaboració pròpia a partir de Tresoreria S.S.

Com a conclusió, el moment més baix del cicle ha estat en tots els sectors el segon trimestre de l'any (inici de la temporada turística), excepte l'hoteleria que ha marcat el seu mínim en el tercer trimestre, quan la resta d'activitats ja es recuperava; el final d'any ha estat positiu per totes les branques d'activitat, tot i que l'hoteleria encara seguia perdent actius.

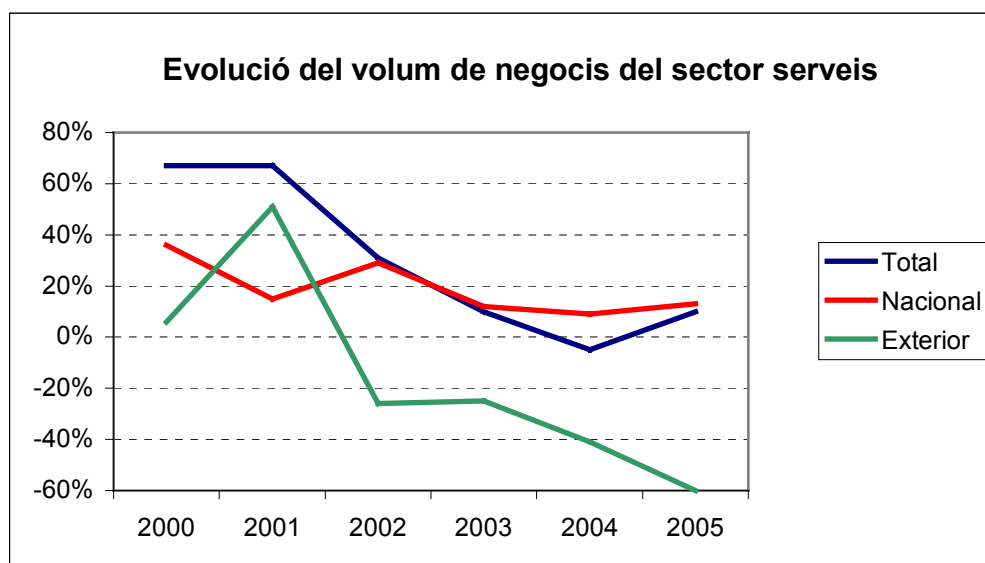
Les dades de facturació d'energia elèctrica per sectors ens presenten un panorama similar. Així, tot i que la classificació no és exactament comparable, segons les dades del quadre següent, la facturació elèctrica del sector serveis ha passat d'un creixement de gairebé el 10% en 2003 a una pràctica congelació en 2004 (reducció d'un 0,2%). Com en el cas dels afiliats, la reducció és general en totes les branques d'activitat, però l'únic sector que realment té taxes negatives és el de l'hoteleria, el consum elèctric del qual passa d'un creixement gairebé del 9% a una reducció del 4,3%.

Facturació d'energia elèctrica a Menorca		
<i>Taxes de creixement</i>	<i>% 03/02</i>	<i>% 04/03</i>
Total Serveis	9,8%	-0,2%
Comerç i altres serveis	11,0%	2,8%
Hoteleria	8,7%	-4,3%
Transport	28,0%	10,2%
Serveis no mercat	9,7%	3,3%

Font: GESA-ENDESA

També podem analitzar les conclusions de l'enquesta de la Cambra de comerç, indústria i navegació, que indica el nombre d'empreses que han augmentat o disminuït els seus resultats, entès com el saldo, és a dir la diferència entre les

que han augmentat i les que han disminuït. Per tant només ens informa indirectament i de forma qualitativa sobre l'evolució de l'activitat.

Font: Enquesta de perspectives empresarials. Cambra de comerç, indústria i navegació.

Segons aquesta, el saldo d'empreses que van augmentar la seva facturació va créixer en 2001, respecte a l'any anterior i, posteriorment cada any aquest saldo ha disminuït,¹ però mantenint valors positius fins 2003, de manera que 2004 serà el primer any en què el nombre d'empreses que han reduït la seva facturació ha superat els que l'han augmentat. Les perspectives pel 2005 apunten a una recuperació suau de la facturació, ja que el saldo positiu serà del 10%, (enfrent amb un saldo de -5% en 2004), el que suposaria recuperar els nivells de 2003.

Els serveis dirigits als nacionals van experimentar una milloria en 2002, que no s'ha confirmat en anys següents, si bé el saldo de respostes sempre s'ha mantingut positiu, assolint en 2004 un mínim del 9%, ja que les perspectives pel 2005 apunten a una relativa recuperació fins als nivells de 2003 (saldo del 13%).

Quant als serveis dirigits a l'exterior, únicament els dos primers anys presenten un saldo positiu, i tots els anys, llevat de 2001, haurien presentat uns resultats inferiors als del mercat nacional. Així, els tres darrers anys han estat especialment dolents amb un saldo d'empreses amb resultats negatius del 41% en 2004. Les perspectives pel 2005 són d'empitjorament, amb un saldo negatiu del 60%.

¹ En el total dels anys 2000, 2001 i 2002, s'ha d'haver introduït un error, ja que el total sempre ha d'estar entre els resultats del sector interior i l'exterior, perquè és una mitjana ponderada dels dos. D'aquesta manera, l'evolució és decreixent.

Resultats empresarials del sector serveis (2001-2005)

Saldo de respostes.	2001	2002	2003	2004	2005 (prev)
1. Xifra negocis:	67%	31%	10%	-5%	10%
2. Ocupació:	51%	8%	12%	10%	-8%
3. Inversions:	-19%	8%	1%	4%	24%
4. Clima empresarial:	-20%	-38%	-7%	-18%	-5%

Font: Enquesta de perspectives empresarials. Cambra de com, ind i nav.

D'altra banda, la resta d'indicadors sobre el sector serveis ens mostren que les implicacions d'una reducció de la facturació no són immediates. Així, la disminució de la xifra de negocis dels dos darrers anys s'ha traduït en una reducció del clima empresarial (que podem entendre com beneficis i perspectives de creixement), però no sempre de l'ocupació (que en 2003 va augmentar el seu saldo) ni de les inversions (el saldo de les quals va créixer en 2002 i 2004. Les perspectives pel 2005 indiquen que gràcies a la millora de la xifra de negocis, el clima empresarial es recupera, cosa que permet esperar un increment de les inversions. Així i tot hi haurà un efecte negatiu sobre l'ocupació, que trencaria una evolució molt positiva dels darrers anys.

Treball realitzat amb el suport de:

CONSELL INSULAR
DE MENORCA

"SA NOSTRA"
CAIXA DE BALEARS